

Even wat anders...

Aan de slag met kleinschalig natuurbeheer

Voor het beheer van waardevolle landschapselementen komen beheerders vaak handen te kort. Gelukkig zijn er werkgroepen die een handje willen helpen. De werkgroep Praktisch Natuurbeheer van IVN Rijk van Nijmegen is één van die werkgroepen. Wij liepen een dag mee.

Tegen negen uur verzamelen de leden van werkgroep Praktisch Natuurbeheer zich rondom de gereedstaande aanhangwagens met werkmateriaal. We staan aan de rand van het terrein 'De Halve Maan', gelegen langs de voormalige spoorlijn Nijmegen-Kleef. Het terrein is onderdeel van Heiderijk, een bos- en heidegebied in de regio Nijmegen-Mook. In De Halve Maan komen zeldzame soorten voor als Bruine eikenpage, Gladde slang, Zadelsprinkhaan, Zandhagedis en Stekelbrem.

Terwijl de laatste mensen arriveren heet Nico van der Poel, de coördinator van vandaag, iedereen welkom en legt hij uit wat de bedoeling is. Langs het spoor en in het heideterrein moet zoveel mogelijk opslag van Berken, Dennen, Amerikaanse eiken en Amerikaanse vogelkers worden verwijderd. Vuilboom, Brem en Braam mogen blijven staan, omdat ze belangrijk zijn voor insecten en reptielen. En dat geldt natuurlijk ook voor de jonge Zomereikjes, waarop Bruine eikenpage haar eitjes afzet.

Hier en daar wordt nog even overlegd. Anderen zoeken in de kar naar passend gereedschap. Weer anderen moeten nog even wat nieuwtjes uitwisselen, maar tien minuten later wordt er druk gesnoeid en gezaagd. En al gauw sleept men met takken en boompjes, die op een aantal plekken langs het spoor op hopen worden gelegd, waar ze weer dienst doen als schuilplaats voor dieren.

**Aan de slag in de Halve Maan.
Foto: Egbert de Boer.**

**Om 11 uur is er koffie.
Foto: Egbert de Boer.**

Motivatie

Van de zeldzame soorten waar het terrein bekend om staat zien we er vandaag niet één. Maar daarom niet getreurd, men is enthousiast over het werk. De druilerige regen deert niemand, men geniet van het werk in de natuur, van het er even uit zijn, van de onderlinge contacten. Het is weer eens wat anders en tegelijk is er het besef dat men nuttig werk doet. Als motivatie om mee te doen hoorde ik verder nog: "We zijn verantwoordelijk voor de natuur." of "Ik wil mijn kennis verbreden." Sommigen werken al meer dan 25 jaar mee met de werkgroep; anderen pas enkele jaren, of zijn vandaag voor het eerst. Niko: "Als je zo'n groep wilt opzetten moet je weten waar je aan begint. Een goede organisatie is een must. In het ene gebied moet je zagen en snoeien, ergens anders moet je plaggen. We hebben een planning voor in totaal 13 werkdagen, eens per drie weken, tot volgende zomer."

Wil jij je ook inzetten voor het behoud van bedreigde soorten in de omgeving van Nijmegen? Neem dan contact op met de werkgroep via info@ivn-nijmegen.nl. Ook in andere delen van het land zijn werkgroepen actief. Informeer bij de lokale IVN- of KNNV-afdeling bij jou in de buurt.

Tekst: Egbert de Boer

De Leemkuil in Groesbeek

De werkgroep Praktisch Natuurbeheer werkt ook in andere terreinen in de omgeving van Nijmegen. Zo snoeien ze boomgaarden, plegen ze onderhoud bij de Duivelsberg en in de educatieve natuurtuin in het Goffertpark. Een belangrijk terrein waar deze groep al jaren onderhoud pleegt is de leemkuil in Groesbeek. Dit is de laatste groeiplaats van de ernstig bedreigde Duitse brem (*Genista germanica*) in Nederland.

De werkgroep plagt hier jaarlijks kleinschalig, zodat er open grond is waar Duitse brem kan kiemen. Daarnaast worden bramen weggeknipt en opslag van Ratelpopulier verwijderd. Dankzij dit kleinschalige beheer is de populatie Duitse brem de laatste jaren stabiel met circa 50-100 planten. Inmiddels is ook de zeer zeldzame Grote bremraap in het terrein verschenen, een plant die parasiteert op Brem, maar ook Duitse brem niet versmaadt.

Dankzij de inzet van de werkgroep Praktisch natuurbeheer is de laatste populatie Duitse brem in Nederland stabiel.
Foto: Karel Gort.

Staatsbosbeheer blij met de werkgroep

Harry Woesthuis, Boswachter Ecologie bij Staatsbosbeheer over deze groep: "Dit is voor ons een hele belangrijke club mensen. Ik ben hier zo'n 37 jaar geleden mee gestart. Ze werken op een groot aantal plekken waar wij zelf niet aan toe komen, of die voor een aannemer niet te doen zijn. Het is precies werk, waarvoor kennis en geduld nodig is. Elk object heeft een coördinator die de eerste zorg heeft voor het object en ook de werkdagen voorbereidt. Eén keer per jaar is er een coördinatoren-overleg. Hier maken we een keuze hoe en waar we werken. Ik kan dat vanuit mijn monitoring goed beoordelen en stem dat met hen af. Wij houden de groep op de hoogte van vooruitgang, planning en nieuwe kennis over het terrein. Bovendien ontstaat door dit werk een maatschappelijke verankering."